

KOMORNÍ
FILHARMONIE
PARDUBICE

KONCERTNÍ PROGRAM 2024/2025

56.

VIRTUOSNÍ VIOLA

JAN KLUSÁK

Symfonie č. 1 *Sinfonia in Do* (18')

1. *Poco moderato*
2. *Andantino quasi andante*
3. *Menuetto*
4. *Presto*

FRANZ ANTON HOFFMEISTER

Koncert pro violu a orchestr D dur IFH 69 (16')

1. *Allegro*
2. *Adagio*
3. *Rondo*

NICCOLÒ PAGANINI

Sonáta pro violu a orchestr Es dur

Sonata per la Grand' Viola e Orchestra (13')

———— přestávka ————

JOSEF SUK

Serenáda pro smyčcové nástroje op. 6 (30')

1. *Andante con moto*
2. *Allegro ma non troppo e grazioso*
3. *Adagio*
4. *Allegro giocoso, ma non troppo presto*

DANA ZEMTSOV VIOLA

KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE

DIRIGENT **ROBERT KRUŽÍK**

Pondělí 4. 11. 2024 v 19.00 hodin

Úterý 5. 11. 2024 v 19.00 hodin

Středa 6. 11. 2024 v 19.00 hodin

SUKOVA SÍŇ DOMU HUDBY V PARDUBICÍCH

Hlavní partner

Letošní Rok české hudby už vstoupil do své závěrečné fáze a my při vědomí faktu, že vzhledem k množství jubilantů nelze vzpomenout na všechny, se snažíme zjistit, na které ještě nedošla řada z oněch nejvýznamnějších. Zcela zvláštní místo mezi nimi zaujímá **Jan Klusák** (1934). Příčin jeho výjimečnosti je několik. Především je vzrušující sledovat cestu jeho tvorby. Jak se přesvědčíme dnes, v mládí byl pod silným vlivem neoklasicismu, ale zároveň jej velmi ovlivnila, jako celou jeho generaci, tvorba Sergeje Prokofjeva. Postupně vstoupil do oblasti tzv. Nové hudby, v níž se stal významným českým představitelem. Už od počátku udivoval svou všestranností, nápaditostí a bohatostí své invence. Byl nepřehlédnutelnou osobností i svými dalšími zájmy, zvláště v oblasti filmu, jemuž věnoval velkou část své tvorby a kde se objevoval jako osobitý herec (například ve filmech tzv. nové vlny *Sedmikrásky*, *Valerie v říši divů* ad.). Komponoval i scénické hudby pro divadla, byl „dvorním“ skladatelem Cimrmanů, kde uplatnil své obrovské znalosti české klasiky (*Jára Cimrman v říši hudby*). Jeho tvorba však našla od 60. let svůj vrchol v oblasti avantgardní tvorby, tzv. *Nové hudby*. V té době úzce spolupracoval s o rok starším Liborem Peškem, který uváděl jeho skladby s legendárním souborem *Komorní harmonie*, ale i s dalšími ansámblly. Klusákovy skladby jsme měli možnost poznávat i u nás v Pardubicích. Vzpomeňme za všechny na Peškovo několikeré uvedení *Třetí invence* v roce 1974, jež se svým progresivním projevem stalo senzací.

Juvenálie skladatelů bývají určitou zajímavostí a zprávou o kompozičním růstu budoucích mistrů. Jen málokterá z nich se stane základním dílem jejich katalogů. Velkou výjimkou je dnes na závěr uváděná *Serenáda pro smyčce* Josefa Suka, jeho nejoblíbenější skladba. U *Symfonie č. 1*, absolventské práce na AMU Jana Klusáka, dnes známého jako představitele nejnovějších kompozičních směrů, můžeme při jejím uvedení hovořit spíše o překvapení. Je to poněkud škoda – jedná se o partituru, jež si zaslouží vstoupit mezi skladby velmi přístupné i méně zkušeným posluchačům. Získá si je už svým až pastoračně laděným začátkem, hobojoyvým tématem na začátku pomalé věty a dalšími půvabnými okamžiky. Jde o žertovný pozdrav klasikům, se zdůrazněním jejich klíše a manýr. Nepřeslechneme ovšem také reakce na neoklasiky – vliv Prokofjeva je zde zcela patrný. Nesporný vliv Iši Krejčího, kterého Jan Klusák obdivoval, se rovněž nejednou mihne, avšak příznačný neoklasický

Klusákův styl zde jednoznačně vítězí. Rychlým pasážím vládne až nevázané veselí, oponentně celou škálou gagů, lyrickým pak tklivá melodičnost. 3. věta je křehkým, zasněným menuetem. Její střední část je opět rozmarná – klasickým způsobem zajištěna dechovými instrumenty. Finale působí na počátku jako spíše jemný a lyricky nadýchaný obraz. Je však nabitý strhující energií. Vládne mu, ostatně jako celému dílu, pohoda a žertovný úsměv!

Dnešnímu večeru bude dominovat instrument, jehož hlas patří k nejkrásnějším. Díky tomu, že v této funkci nefiguruje příliš často a drží se spíše v pozadí, nebývá předmětem pozornosti a leckdy bývá přehlížen. Stává se dokonce už od nepaměti terčem veselých, či spíše zlomyslných vtipů. Jeden za všechny. Otázka: Proč viola nemůže hrát s dusítkem? Odpověď: Nebyla by slyšet. Často jsou nositeli těchto rýpavých žertů hráči na jiné instrumenty a nelze u nich vyloučit špetku žárlivosti. Hebký zvuk violy co do dynamické šíře samozřejmě nemůže konkurovat houslím, flétně, či jiným instrumentům. Ovšem hudebníci i posluchači dobře vědí, že při pasážích, v nichž violy nejednou přicházejí ke slovu, dokážou vítězit nad zvukem celého orchestru. Jejich kantiléna umí zvláště v lyrických pasážích posluchače podmanit jako žádný instrument. A skladby pro sólovou violu jsou důkazem její bohaté výrazové škály, a to v jakékoli dynamice. Stačí vzpomenout na Rapsodii-koncert pro violu Bohuslava Martinů, Harolda v Itálii Hectora Berliozze, četné violové koncerty, například Bély Bartóka či Zdeňka Lukáše, Michelangelův kámen Oldřicha Flosmana a řadu dalších titulů. Nás dnes čekají v provedení vynikající sólistky violové koncertantní skladby hned dvě.

Četné skladby pro tento instrument nacházíme v hudbě starších období, zvláště v klasicismu. Jednou z nich je *Violový koncert D dur* **Franze Antona Hoffmeistera** (1754–1812). Někdejší rodák z Rothenburgu am Nectar (Bádensko-Württembersko) prožil zásadní část svého života ve Vídni, kde vystudoval a působil v několika profesích. Ve své době byl známý především jako hudební vydavatel. V roce 1785 založil ve Vídni jedno z prvních hudebních vydavatelství. Jeho edice skladeb významných skladatelů období klasicismu se staly po dlouhá léta nezbytnými pro hudební život v celé Evropě. Později Hoffmeister stál mimo jiné u zrodu budoucího proslulého lipského vydavatelství *Peters*, když založil novou firmu

se svým tamějším kolegou Ambrosiem Kühnelem. Ovšem byl známý i jako skladatel. Jeho pozůstalost obsahuje devět oper, sedmdesát symfonií a dvaadvacet smyčcových kvartetů. Dnes uváděný violový koncert koncipovaný v třívěté klasické formě není důkazem jeho zvláštního zájmu o tento instrument. Jako dokonalý znalec všech hudebních nástrojů té doby se podobně věnoval i jiným instrumentům, zvláště pak flétně. I dnes uváděné dílo nám prozradí základní rysy jeho hudební řeči. Nebyla nikterak progresivní. Podobně jako většina tehdejší tvorby se pohybuje spíše ve stylu tehdy velmi oblíbeného rokoka. Postupně vzhledem ke kvantitě této hudby poněkud mizela i se jménem jejího tvůrce z povědomí posluchačů. Každé setkání s ní dnes je milým překvapením a dodatečným oceněním skladatelovy invence.

Popularita tvorby **Niccola Paganiniho** (1782–1840) se ovšem udržela až do dnešní doby. Přesto dnes uváděná *Sonáta* pro violu a orchestr může být pro leckoho překvapením. Skladatelova osobnost a jeho tvorba jsou pevně propojeny s houslemi. I dnes známe řadu interpretů-houslistů, kteří se začali věnovat rovněž viole (vzpomeňme za všechny na Josefa Suka a Bohuslava Matouška). Činil tak i slavný janovský rodák. Jenomže sólových skladeb pro tento instrument bylo tehdy velmi málo, a tak se houslista Paganini obrátil na jednoho z největších představitelů novodobého kompozičního umění, na Hectora Berlioze. Tomu však byla cílová virtuosita a její okázalost zcela cizí, a tak zkomponoval mistrovské dílo *Harold v Itálii* jako symfonii s violovým sólem, tedy skladbu, kde se violista jako individualista nemůže blýsknout svým uměním a jeho part je součástí velkého orchestrálního celku, navíc se závažnou mimohudební výpovědí. Reakce Paganiniho je i po letech úsměvná: „*Co mám dělat s tolika přestávkami? Dílo je nádherné, ale není to nic pro mne! Není to koncert pro violu. Chci hrát bez přerušení! Pauzy nechť počítají jiní!*“

A Paganini si koncertní skladbu pro violu s doprovodem orchestru zkomponoval sám. Nejde o klasický koncert, čemuž odpovídá i její název. Jedná se o jednověté, nicméně poměrně rozsáhlé dílo. Začíná pizzicatovým úvodem, potom hned nastupuje sólová viola s prvky koloratury. Vzápětí se rozepívá terciové sladké téma připomínající italskou operní árii. 2. oddíl přináší italsky laděné pochodové téma. Ve variacích je opentleno nejrůznějšími efektními technickými prvky (flažolety). Tok je dle potřeby přerušo-

ván tendenčními údery velkého orchestru, což známe i z Paganiniho houslových koncertů. Invenčně rozhodně nepřináší nic nového, technicky se však jedná o strhující exhibici.

Zbývá dodat jednu zajímavost. Paganiniho *Sonátu* pro nás „objevil“ legendární český violista Lubomír Malý (v minulosti byl statutárním sólistou našeho orchestru), který ji nově rekonstruoval a natočil na LP desky. V našich abonentních koncertech ji provedl v lednu roku 1986.

Co napsat o oblíbené smyčcové serenádě **Josefa Suka** (1874–1935)? Jedná se o jednu z nejpobulárnějších skladeb české národní hudby, jejíž poslech nás díky svému melodickému bohatství vždy naplní štěstím a mladistvým elánem. Český rozhlas (později nepravidelně i televize), ji už od padesátých let minulého století uvádí na Štědrý večer. A tak se Sukova serenáda postupně stala zároveň symbolem českých Vánoc a sváteční rodinné pohody. Suk by byl pravděpodobně velmi překvapen. Jeho nejpobulárnější dílo totiž vznikalo za zcela jiných pohnutek.

V roce 1892 byl absolventem mistrovského studia na Pražské konzervatoři ve třídě Antonína Dvořáka. Studia ukončil absolventskou skladbou – *Dramatickou předehrou*, skladbou už skutečně mistrovskou. Nicméně jeho učitel osmnáctiletého skladatele vyzval, aby už konečně přestal s oněmi závažnými „dury a molly“ a napsal něco radostného. Vypráví se zázka, že když Dvořák poprvé uviděl partituru Sukovy reakce, neubráníl se dojetí. Snažil se je svérázným způsobem ututlat: „*Nebude z vás nic, píšete velké noty, spořte papírem... Ostatně Händel psal také velké noty, a přece byl velkým skladatelem*“.

Bylo by skoro zbytečně rozebírat toto jedinečné dílo, které svým mistrovstvím a především hloubkou výpovědi připomíná čtyřvětý rozměr smyčcové symfonie. Vysoko převyšuje tradici někdejších serenád – nočních zastaveníček. Jsou poněkud přehnaná tvrzení, že Suk psal svou Serenádu ovlivněn vztahem k teprve čtrnáctileté Ottilce Dvořákové. K přímé inspiraci ve skutečnosti došlo až o několik let později – při kompozici hudby k Zeyerově pohádce *Radúz a Mahulena*.

Bohuslav Víték

DANA ZEMTSOV

Je jednou z nejslibnějších violových sólistek své generace. Časopis Gramophone charakterizoval její hru jako „tak dokonale vyladěnou, tak barevně rozmanitou a s tak obdivuhodnou intonační přesností ve velkých intervalových skocích, že by vám bylo odpuštěno, kdybyste si mysleli, že zní spíše jako komorní orchestr“. Jako sólistka Dana vystupovala se symfonickými orchestry v Nizozemsku, Itálii, Německu, USA, Francii, Brazílii, Mexiku, Ukrajině, Estonsku a Velké Británii pod taktovkou Leifa Segerstama, Otto Tauska, Daniela Raiskina, Massima Quarty, Marca Parisotta, Fabia Mechettiho a Petera Manninga. Komorní hru hrála s Janine Jansen, Giovannim Sollimou, Martinem Frostem, Annou Fedorovou, Iljou Gringoltsem, Borisem Berezovským a mnoha dalšími. Dosud vydala šest kritikou uznávaných alb na labelu Channel Classics mimo jiné s Estonským národním symfonickým orchestrem a dirigentem Danielem Raiskinem, s Phion Orchestra a dirigentem Shizuo Z Kuwahara a v komorním repertoáru s klavíristkou Annou Fedorovou. Dana se narodila v roce 1992 do rodiny hudebníků a první hudební lekce získala od své babičky a rodičů. Ve studiu pokračovala u violového virtuosa Michaela Kugela.

Dana nám vlastními slovy říká: „Narodila jsem se v Mexico City do hudební rodiny. Kromě několika houslistů, skladatele a jednoho zpěváka, zbytek mé rodiny jsou všichni hráči na violu. Ráda vzpomínám, jak silnou inspiraci k tomu, abych vzala do ruky violu, pro mě byla moje babička Mila. Byla to velmi svobodná a bohémská duše, skvělá violistka a tak zamilovaná do hudby! Jejím snem bylo, aby celá rodina žila v jednom domě na venkově, kde by spolu všichni celý den muzicírovali. To je atmosféra, kterou chci udržet naživu, přináším tu bezpodmínečnou lásku k hudbě na každý koncert, který hraji.“

ROBERT KRUŽÍK

Patří k našim předním dirigentům. Brněnský rodák začínal jako violoncellista. Absolvoval Konzervatoř Brno, kde se kromě hry na violoncello (u Miroslava Zichy) věnoval rovněž dirigování (u Stanislava Kummera). Ve studiu pokračoval na pražské AMU, kde jeho pedagogy byli Leoš Svárovský, Charles Olivieri-Munroe, Lubomír Mátl v dirigování a Miroslav Petráš ve hře na violoncello. V akademickém roce 2012/2013 byl na studijní stáži na Zürcher Hochschule der Künste ve Švýcarsku, kde se zaměřil na oba obory. Svoje znalosti a zkušenosti rozšiřoval na mistrovských kurzech – ve hře na violoncello to bylo u Jiřího Barty, Michaely Fukačové a Raphaela Wallfische, v dirigování u Norberta Baxy, Johannes Schlaefliho a Davida Zinmana. S úspěchem se zúčastnil řady violoncellových soutěží, jako jsou Pražské jaro, Soutěž Nadace Bohuslava Martinů, Mezinárodní soutěž Leoše Janáčka v Brně aj.

V současné době působí jako šéfdirigent Filharmonie Zlín (od sezóny 2021/22), stálý dirigent Janáčkovy opery Národního divadla v Brně a stálý hostující dirigent Filharmonie Brno (od sezóny 2018/19). Tři sezóny rovněž působil jako dirigent Národního divadla moravskoslezského v Ostravě. Od sezóny 2025/2026 se stane novým šéfdirigentem Janáčkovy opery v Brně. Spolupracuje s mnoha symfonickými orchestry, jako jsou Česká filharmonie, Rozhlasový orchestr Lipsko, Sinfonia Varsovia a většina českých orchestrů včetně Komorní filharmonie Pardubice. Je zván také na významné festivaly např. Pražské jaro, Smetanova Litomyšl, Svatováclavský hudební festival, Festival Eufonia aj.

Je laureátem ceny Jiřího Bělohlávka pro umělce do třiceti let.

PŘIPRAVUJEME

VÁNOCE S CIMBÁLEM

PAVEL JOSEF VEJVANOVSKÝ

Sonata vespertina

DALIBOR ŠTRUNC

Koncert pro cimbál a orchestr

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Symfonie č. 36 C dur K 425 *Linecká*

JOHANA KLÁRA KRATOCHVÍLOVÁ CIMBÁL
DIRIGENT **STANISLAV VAVŘÍNEK**

Pondělí 9. 12. 2024 v 19.00 hodin

Středa 11. 12. 2024 v 19.00 hodin

SUKOVA SÍŇ DOMU HUDBY V PARDUBICÍCH

PŘIPRAVUJEME

HEJ, MISTŘE!

FRANTIŠEK XAVER BRIXI

Koncert pro varhany a orchestr C dur

JAKUB JAN RYBA

Česká mše vánoční

KRISTÝNA KŮSTKOVÁ, PETRA VONDROVÁ
VINCENC IGNÁC NOVOTNÝ, JAN ŠTÁVA ZPĚV
PAVEL KOHOUT VARHANY
VYSOKOŠKOLSKÝ UMĚLECKÝ SOUBOR PARDUBICE
SB. TOMÁŠ ŽIDEK
CONTINUO PARDUBICE
SB. LUCIE GREGOROVIĆ FÁROVÁ
KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE
DIRIGENT **JAKUB KLECKER**

Neděle 15. 12. 2024 v 19.00 hodin

Pondělí 16. 12. 2024 v 19.00 hodin

SUKOVA SÍŇ DOMU HUDBY V PARDUBICÍCH

PŘIPRAVUJEME

KOMORNÍ ADVENTNÍ ŘADA

KOSTEL SV. BARTOLOMĚJE, PARDUBICE

AVE MARIA

Jana Hrochová – mezzosoprán
Martin Hroch – cembalo

Sobota 30. 11. 2024 v 19.00 hodin *

BABORÁK & BÁRTA

Radek Baborák – lesní roh
Aleš Bárta – varhany

Sobota 7. 12. 2024 v 19.00 hodin *

* Vyprodáno, vstupenky na stání v den koncertu

SLAVNOSTNÍ ŽESTĚ

Žest'ové kvinteto KFP
Michal Hanuš – varhany

Sobota 14. 12. 2024 v 19.00 hodin

VÁNOČNÍ HOBOJ

Denisa Hanušovská – soprán
Vojtěch Podroužek – hoboj
Adam Viktora – varhanní pozitiv

Sobota 21. 12. 2024 v 19.00 hodin

Jana Hrochová

ZE ŽIVOTA ORCHESTRU

VIVALDI & FAGOT

Program koncertu nelze popsat jinak než jako strhující. Žádost dirigentky, Aleny Hron, o zdržení se potlesku v první části koncertu, byla dozajista neočekávaná. Dle paní Hron tak vynikne kontrast mezi Vivaldiho skladbami a soudobým dílem Arva Pärta. A měla pravdu. Obrovský potlesk si tak publikum ponechalo až na závěr první části. Slova uznání si zaslouží i sólofagotista Jan Hudeček, který okamžitě ovládl pódium svou energií a precizním provedením skladeb.

Foto František Renza

ZE ŽIVOTA ORCHESTRU

JIŘÍ ŠLITR 100

Rok české hudby se letos týká mnoha významných umělců nejen z oblasti klasické hudby. Tímto koncertem jsme si proto připomněli hned několik jmen populární hudební scény 20. století, a to zejména ve spojitosti s divadlem Semafor. Již sto let uplynulo od narození všestranně nadaného Jiřího Šlitra. Jeho známé písně jako Tereza, Prámínek vlasů nebo Babetta zazněly v podání Felixe Slováčka ml. v doprovodu orchestru KFP. A aby bylo složení kompletní, nechyběli hosté jako Anna J. Slováčková, Michal Stejskal nebo samotný pan intendant Semaforu Jiří Svoboda. Publikum mělo možnost tak zavzpomínat na dvojici Š+S i z vyprávění samotných hudebníků a herců.

Foto František Renza

PARDUBICKÉ HUDEBNÍ JARO

30/3 2025 – 31/5 2025

**ZAHÁJENÍ PŘEDPRODEJE
25. 11. 2024 V 9.00 HODIN**

Těšit se můžete opět na bohatý hudební program 47. ročníku festivalu, který zahájí excelentní trumpetista **REINHOLD FRIEDRICH** spolu s orchestrem Komorní filharmonie Pardubice.

Do konce roku pořídíte jednotlivé vstupenky za velmi příznivou cenu a vybrané koncerty bude možné zakoupit i v rámci výhodných balíčků.

Program průběžně zveřejňujeme a jeho nejaktuálnější verzi naleznete vždy na webu festivalu.

 **PARDUBICKÉ
HUDEBNÍ
JARO**

**PARDUBIČTÍ
TAHOUNI**
Magnet na akce

Prodej vstupenek v Turistickém
informačním centru na třídě Míru 60 a online
na **www.pardubickehudebnijaro.cz**

POZVÁNKA

STUDENTI ZA SVOBODU A DEMOKRACII

RADKA RUBEŠOVÁ ZPĚV
CHANSON TRIO COUCOU
KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE
DIRIGENT **STANISLAV VAVŘÍNEK**

Čtvrtek 14. 11. 2024 v 19.30 hodin

**AULA ARNOŠTA Z PARDUBIC,
UNIVERZITA PARDUBICE**

*Vstupenky zajišťuje Univerzita Pardubice.
Prodej probíhá na recepci v budově
Auly Arnošta z Pardubic od 4. 11. 2024.*

Klasika Plus.cz

PORTÁL
O KLASICKÉ HUDBĚ

...Váš vyladěný partner

KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE

Komorní filharmonie Pardubice děkuje za všechny finanční příspěvky Ministerstvu kultury České republiky, Pardubickému kraji, Statutárnímu městu Pardubice a všem partnerům KFP, jakož i soukromým dárcům a mecenášům.

ROK
ČESKÉ
HUDBY
2024

Partneři KFP

GRAND

Mediální partneři KFP

KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE

DŮM HUDBY
SUKOVA TŘÍDA 1260
530 02 PARDUBICE

TEL: +420 466 525 471 SEKRETARIÁT
TEL: +420 733 752 842 PŘEDPRODEJ

podatelna@kfpar.cz
www.kfpar.cz

Zřizovatelem Komorní
filharmonie je statutární
město Pardubice.

Koncerty se konají také za finanční podpory
Ministerstva kultury České republiky
a Pardubického kraje.